

Handläggare
Linda Truvered
Telefon: 08-508 35 804

Till
Arbetsmarknadsnämnden
den 31 januari 2017

Ärende 6

Yttrande över remiss av motion (2016:111) om ett jobbtorg för validering

Remiss från kommunstyrelsen, dnr 106-1590/2016

Arbetsmarknadsförvaltningens förslag till beslut

1. Arbetsmarknadsnämnden beslutar att hänvisa till förvaltningens tjänsteutlåtande som sitt svar på remissen.

Arjun Bakshi
Arbetsmarknadsdirektör

Karin Eriksson Bech
Utvecklingschef

Sammanfattning

Kommunstyrelsen har remitterat motion (2016:111) från Gulan Avci och Lotta Edholm, båda (L), om ett jobbtorg för validering.

I motionen yrkas:

- Att kommunfullmäktige uppdrar åt arbetsmarknadsnämnden att inrätta ett jobbtorg för validering
- Att kommunfullmäktige uppdrar åt arbetsmarknadsnämnden att inrätta kombinerade yrkes- och SFI-utbildningar för personer med inga eller bristfälliga yrkeskunskaper eller yrkeserfarenheter.

Arbetsmarknadsförvaltningen anser att effektiv validering är av stor vikt för att nyanländas kompetens tidigt identifieras, bedöms och tas tillvara.

Kommunens uppdrag kring validering sträcker sig formellt till att validera gentemot kursplaner och kursinnehåll inom vuxenutbildningen. När det gäller validering för att synliggöra och bedöma yrkeskompetens bedömer förvaltningen att ett utökat ansvar för validering genom inrättande av ett jobbtorg för validering inte ryms inom den kommunala kompetensen i och med att det så

tydlig åligger en annan huvudman, Arbetsförmedlingen. Jobbtorgen har däremot en viktig funktion i att lotsa individer till rätt instans när det gäller validering.

Förvaltningen poängterar också att en förutsättning för en effektiv och ändamålsenlig validering är att resultatet har legitimitet inom arbetsmarknaden och-/eller utbildningsväsendet. Det är därför av stor vikt att det finns ett nationellt enhetligt system som är väl förankrat inom de olika branschorganisationerna.

I motionen föreslås att Jobbtorg Stockholm ska bistå Arbetsförmedlingen med validering under etableringsfasen. Förvaltningen svarar att man ser möjligheter att utöka samverkan med Arbetsförmedlingen kring yrkeskompetensbedömningar utifrån det behov som finns hos inskrivna i etableringen. Vidare svarar förvaltningen att den nya insatsen etableringsjobb kan utvecklas i samverkan med Arbetsförmedlingen så att nyanlända efter validering kan få kompletterande yrkeserfarenhet och utbildning.

Vad gäller yrkandet om att kommunstyrelsen ska uppdra åt arbetsmarknadsnämnden att inrätta kombinerade yrkes- och SFI-utbildningar för personer med inga eller bristfälliga yrkeskunskaper anser förvaltningen att detta redan är en del av nämndens prioriterade uppdrag.

Bakgrund

Validering av utrikesföddas kompetens är en fråga som arbetsmarknadsförvaltningen utrett vid flertalet tillfällen och redovisat i tjänsteutlåtanden (AMN 2013-0079-4.0, AMN 2016-0099-01.02, AMN 2016-0240-01.06).

I Sverige ansvarar ett flertal huvudmän på olika sätt för validering. 2003 beslutade regeringen om en formell definition av validering: *Validering är en process som innebär en strukturell bedömning, värdering, dokumentation och erkännande av kunskaper och kompetens som en person besitter oberoende av hur de förvärvats.*

Myndigheten för yrkeshögskolan har i uppdrag att nationellt samordna och stödja en nationell struktur för validering.

Den nationella strukturen för validering syftar till:

- Att den validering som genomförs sker med god kvalitet och på ett rättssäkert sätt för individen.
- Att kvaliteten ska vara likvärdig oavsett vem som utför valideringen eller var i landet valideringen genomförs.

- Att tillgodose möjligheten till validering genom en god regional och lokal spridning.
- Att validering är legitim och erkänd – det vill säga att valideringen och dess slutprodukter erkänns av de aktörer, exempelvis arbetsgivare eller utbildningsanordnare, som individen vill visa sin kompetens för.

När det gäller bedömning av formell kompetens har Universitets- och högskolerådet i uppdrag att bedöma avslutad utländsk gymnasial och eftergymnasial utbildning. Om en person ska kunna tillgodoräkna sig kurser i en oavslutad utbildning är det de enskilda lärosätena som gör en bedömning vid antagningsprocessen.

När det gäller bedömning av reell kompetens, d.v.s. en persons faktiska kunskaper och färdigheter, finns det flera möjligheter till validering. Inom utbildningssystemet valideras individens reella kompetens mot utbildningsmål eller kursmål för att ge behörighet till eller kunna anpassa en pågående utbildning. Ansvariga aktörer är den kommunala vuxenutbildningen, yrkeshögskolan samt universitet och högskolor.

När syftet med validering är att synliggöra och bedöma yrkeskompetens kan det göras med hjälp av de valideringsmodeller som olika branscher har utvecklat. Modellerna kan skilja sig åt mellan branscher men utgår från samma grundläggande processbeskrivning. Arbetsförmedlingen är ansvarig huvudman för bedömningen av reell kompetens och beställer validering för arbetssökande inom yrkesområden där det finns en efterfrågan på arbetskraft. Några av branschorganisationerna utför validering i egen regi och andra har utsett externa utförare. Just nu används ungefär 25 olika branschmodeller i Sverige, tillsammans omfattar de cirka 140 olika yrkesroller. När det inte finns en branschmodell för yrket kan Arbetsförmedlingen upphandla en validering som utgår från gymnasieskolans ämnesplaner. Så är fallet inom till exempel vård och omsorg.

Ärendet

Arbetsmarknadsnämnden har av kommunstyrelsen givits tillfälle att inkomma med ett yttrande över ”Motion (2016:111) om ett jobbtorg för validering”.

Liberalerna, Gulan Avci och Lotta Edholm, föreslår i motionen att de befintliga jobbtorgen ska kompletteras med ett jobbtorg för validering. Som skäl för det anges att det idag tar lång tid för nyanlända, i genomsnitt 7 år, att komma in på den svenska

arbetsmarknaden och att det är svårt för nyanlända att få sina färdigheter validerade.

Motionärerna anser att ett jobbtorg för validering ska bedöma deltagarnas yrkeskompetens och reella kompetens d.v.s. vad de faktiskt förmår göra och utfärda ett intyg. Därefter ska jobbtorget vid behov anvisa deltagaren till kompletterande yrkes- eller vuxenutbildningar, inklusive yrkesanpassade SFI-utbildningar. Det nya jobbtorget föreslås inte endast arbeta med personer som anvisas från stadsdelsförvaltningarnas försörjningsstödsenheter utan föreslås även bistå Arbetsförmedlingen med validering under etableringsfasen.

I motionen yrkas:

Att kommunfullmäktige uppdrar åt arbetsmarknadsnämnden att inrätta ett jobbtorg för validering i enlighet med vad som anförs i motionen.

Att kommunfullmäktige uppdrar åt arbetsmarknadsnämnden att inrätta kombinerade yrkes- och SFI-utbildningar för personer med inga eller bristfälliga yrkeskunskaper eller yrkeserfarenheter.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts inom arbetsmarknadsförvaltningens utvecklings- och utredningsstab.

Förvaltningens synpunkter och förslag

Förvaltningen instämmer i att det är av yttersta vikt att nyanlända snabbt kommer in på den svenska arbetsmarknaden. Kostnaderna för att inte lyckas är stora både för samhället i stort och för de enskilda individerna. Matchningen på arbetsmarknaden kan förbättras genom att nyanländas kompetens, såväl formell som icke formell och informell, tidigt identifieras, bedöms och tas tillvara genom validering. Validering är ett viktigt verktyg för livslångt lärande, för individens möjlighet till att etablera sig på arbetsmarknaden och arbetsmarknadens kompetensförsörjning.

Kommunens uppdrag när det gäller validering sträcker sig formellt till att validera gentemot kursplaner och kursinnehåll inom vuxenutbildningen. Nämndens vuxenutbildning validerar enligt ovan mot yrkesutbildningar och teoretiska kurser. Enligt uppdrag i kommunfullmäktiges budget för 2017 ska nämnden utreda möjligheten att utöka valideringen inom ramen för det kommunala uppdraget för vuxenutbildningen. Detta uppdrag har koppling till departementspromemorian *Validering med mervärde* där det

föreslås att bestämmelserna i skollagen om att en elev inom vuxenutbildningen *kan* få sina kunskaper validerade ska ändras så att huvudmannen *är skyldig* att erbjuda eleven validering.

När det gäller validering för att synliggöra och bedöma yrkeskompetens bedömer förvaltningen att ett utökat ansvar för validering genom inrättande av ett jobbtorg för validering inte rymms inom den kommunala kompetensen i och med att det så tydligt åligger en annan huvudman, Arbetsförmedlingen.

Förvaltningen vill också poängtera att en förutsättning för en effektiv och ändamålsenlig validering är att resultatet har legitimitet inom arbetsmarknaden och-/eller utbildningsväsendet. Det är därför av stor vikt att det finns ett nationellt enhetligt system som är väl förankrat inom de olika branschorganisationerna.

Behovet av validering av utländsk yrkesutbildning och arbetslivserfarenhet för aspiranter inskrivna på Jobbtorg Stockholm bedöms dock vara stort. Jobbtorgen har här en viktig funktion genom att lotsa individer till rätt instans när det gäller validering. Samverkan med Arbetsförmedlingen kring aspiranter som behöver validering av reell kompetens är av stor vikt. Studie- och yrkesvägledare och coacher på jobbtorgen har en viktig roll i att identifiera behov av validering av såväl formell som icke-formell kompetens liksom utbildningsbehov hos den enskilde. Utökad kompetens gällande validering för att kunna lotsa till rätt instans kan behövas. Kompetensen bör dock även fortsättningsvis finnas på samtliga jobbtorg och inte samlas på ett separat jobbtorg.

För att synliggöra kompetens som inte är formell eller yrkesspecifik pågår ett utvecklingsarbete inom Jobbtorg bland annat genom ett pilotprojekt som innebär kartläggning av mjuka kompetenser som är viktiga för anställningsbarhet.

Motionärerna föreslår att jobbtorg redan under etableringsfasen ska kunna bistå Arbetsförmedlingen med validering. Jobbtorgen samverkar idag med Arbetsförmedlingen när det gäller insatsen yrkeskompetensbedömning för nyanlända. Yrkeskompetensbedömning innebär att en arbetssökande får sin kompetens bedömd och dokumenterad under en praktikperiod. Det är inte detsamma som validering men ger individen en möjlighet att få ett intyg över sina yrkeskunskaper och referenser. Jobbtorg samverkar idag med Arbetsförmedlingen genom att erbjuda personer inom etableringen att praktisera och genomgå en yrkeskompetensbedömning på arbetsplatser inom vård och pedagogiska yrken. Förvaltningen ser

en möjlighet att samverka kring yrkeskompetensbedömningar kan utvecklas till fler yrkesområden utifrån det behov som finns hos inskrivna i etableringen på Arbetsförmedlingen.

För att underlätta nyanländas etablering på arbetsmarknaden har nämnden även i uppdrag inför 2017 att erbjuda tidsbegränsade etableringsjobb, en form av stockholmsjobb, i stadens egna verksamheter där arbete ska kombineras med utbildningsinsatser. Förvaltningen ser här en möjlighet att tillsammans med Arbetsförmedlingen utveckla denna insats så att etableringsjobb, efter validering av individers kompetens, kan vara en del i en kedja av insatser som ger kompletterande yrkeserfarenhet och utbildning där det behövs.

Kombinerade yrkes- och SFI-utbildningar

I motionen yrkas att kommunfullmäktige ska uppdra åt arbetsmarknadsnämnden att inrätta kombinerade yrkes- och SFI-utbildningar för personer med inga eller bristfälliga yrkeskunskaper eller yrkeserfarenhet. Förvaltningen anser att detta redan är en del av nämndens uppdrag.

I kommunfullmäktiges budget för 2017 anges att:

Sfi ska ha en stark arbetsmarknadsanknytning och stärka individens möjligheter till etablering. Där det finns möjlighet och behov ska utbildning i svenska för yrkesutbildade, sfx, utformas inom fler yrkes- och ämnesinriktningar. Arbetsmarknadsnämnden ska även fortsätta utveckla möjligheterna till yrkesutbildningar för invandrare med integrerad språkutbildning(YFI), kombinerade sfi- och yrkesvuxutbildningar, liksom kombinerade sfi och teoretiska vuxenutbildningskurser. ... Sfi ska samverka med jobbtorg och vuxenutbildningen för att utveckla utbildningar.

Att utveckla utbildningar som kombinerar yrkesutbildning med sfi är ett prioriterat uppdrag för nämnden. En särskilt prioriterad målgrupp för satsningarna är personer med kort utbildningsbakgrund.

I motionen poängteras vikten av att nyanlända snabbt har möjlighet att lära sig svenska i kombination med att lära sig ett yrke. SFX ges som exempel på en framgångsrik yrkesanpassad SFI-utbildning och liknande utbildningar föreslås utvecklas även för personer utan tidigare yrkeskunskaper eller yrkeserfarenheter. Förvaltningen instämmer i att kombinerade språk- och yrkeskurser är av vikt även för personer utan tidigare yrkeserfarenhet. Förvaltningen driver ett

antal sådana kombinationsutbildningar och arbetar för att vidareutveckla och skala upp den typen av utbildningsinsatser.

Exempel på kombinerade språk- och yrkesutbildningar:

- Yrkesutbildning för invandrare med integrerad språkinläring, YFI, riktar sig till SFI-elever och har i dagsläget tre yrkesinriktningar: kock, bygg och anläggning och undersköterska (mot äldreomsorg).
- Järvapiloten, ett samarbete mellan Jobbtorg Kista och SFI Västerort där nyanlända och-/eller personer som stått utanför arbetsmarknaden under lång tid parallellt får utbildning i svenska språket och ett specifikt yrke.
- Inom fyra av nämndens skolor i egen regi pågår för närvarande ett utvecklingsarbete för att erbjuda fler möjligheter till parallella studier där kombinationer av språk- och yrkesutbildningar är en bärande del.
- I arbetsmarknadsnämndens nya upphandling av kommunal vuxenutbildning, omfattande utbildning i svenska för invandrare (sfi) samt vuxenutbildning på grundläggande och gymnasial nivå (komvux), där avtal med nya leverantörer finns på plats sedan 161201 finns möjlighet att avropa både sfi och gymnasial yrkesutbildning i kombination. Syftet är att utveckla möjligheten för sfi-elever att redan under sfi-utbildningen parallellt studera yrkesinriktade gymnasiala kurser för att därmed korta vägen till arbete.

Bilaga

1. Motion (2016:111) om ett jobbtorg för validering